

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาความสอดคล้องระหว่างค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็กกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และศึกษาค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่พิมพ์ในปี พ.ศ. 2521 และ 2522
2. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่พิมพ์ใน พ.ศ. 2521 และ 2522 กับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อายุไม่เกิน 11 ปี จากโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต จำนวน 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสืออ่านสำหรับเด็ก (ช่วงอายุ 6-11 ปี) ที่พิมพ์ใน พ.ศ. 2521 และ 2522 จำนวน 44 เล่ม

2. แบบสอบถามชนิดปลายเปิด สร้างคำถามโดยเน้นการรับรู้ที่เด็กได้จากการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก หนังสือเล่มหนึ่งมีคำถาม 3 ข้อ ลักษณะคำถามในข้อที่ 1 ของทุกเรื่องเหมือนกันหมด เป็นการถามข้อคิดทั่ว ๆ ไปที่เด็กได้จากการอ่าน คำถามข้อที่ 2 และ 3 มุ่งให้ได้คำตอบตามการรับรู้จากเนื้อหาแต่ละเล่ม

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามชนิดปลายเปิดที่สร้างขึ้นจากหนังสืออ่านสำหรับเด็ก (ช่วงอายุ 6-11 ปี) ที่พิมพ์ใน พ.ศ. 2521 และ 2522 จำนวน 44 เล่ม หนังสือเล่มหนึ่งมีคำถาม 3 ข้อ ที่ผ่านการตรวจแก้ไขและได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 ท่าน แล้วนำไปให้ตัวอย่างประชากรตอบคำถามหลังจากที่อ่านหนังสือเด็กแต่ละเล่มจบแล้ว จึงเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่านิยมทางสังคม และวิเคราะห์หาความสอดคล้องของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้รับจากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็กกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ของเด็กที่ได้จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่พิมพ์ใน พ.ศ. 2521 และ 2522 มีความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่
2. ค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ของเด็กที่ได้จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่พิมพ์ใน พ.ศ. 2521 และ 2522 ส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องศีลธรรมจรยา มุ่งวิชาการในการประพฤติปฏิบัติมากกว่าจะมุ่งผลที่จะเกิดจากการปฏิบัติ
3. เด็กรับรู้อ่านค่านิยมทางสังคมจากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็กเล่มหนึ่ง ๆ ต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรมและจารีตประเพณีของเด็กแต่ละคน

4. หนังสืออ่านสำหรับเด็กบางเล่ม มุ่งให้ความรู้ทางวิชาการมากกว่าจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการเรียนหนังสือสำหรับเด็ก เช่น เรื่องกลวย เครื่องบิน จระเข้แสนกล ประเพณีไทย เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

ค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้จากการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา ดังนี้

ก. ค่านิยมที่ปรากฏในหนังสืออ่าน เรียงลำดับตามจำนวนหนังสือที่มีค่านิยม ดังกล่าว จากจำนวนเล่มมากไปหาน้อย

ค่านิยมข้อ 8 การมีสติจะและความจริงใจ ปรากฏว่ามีหนังสือ 6 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้คือ กระจ่างกัมมะหิย์ เขียวสิงโต เพื่อนเจ้าเล่ห์ บุคตสินคนใหม่ ลูกเสืออูว์แก้วและหนอนเจ้าปัญญา

ค่านิยมข้อ 11 ความเป็นผู้มีเหตุผล ปรากฏว่ามีหนังสือ 6 เรื่องที่แสดงค่านิยมนี้ คือ ไฟฟ้า ฝนหลวง จารุพบยักษ์วัดแจ้ง แกะน้อยหาเพื่อน โกงหาเพื่อน และหนอนเจ้าปัญญา

ค่านิยมข้อ 1 การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์ ปรากฏว่ามีหนังสือ 5 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้ ในเรื่อง ตะเพียนดำ เพื่อนเจ้าเล่ห์ อูว์น้อย กระจ่างน้อยและบทเรียนของฝ่าย

ค่านิยมข้อ 6 การรู้จักความพอดี ปรากฏว่ามีหนังสือ 5 เรื่องที่แสดงค่านิยมนี้ คือ ไซโซซา แกะน้อยหาเพื่อน โกงหาเพื่อน หิ่งห้อยน้อยประหยัดไฟฟ้าและบทเรียนของฝ่าย

ค่านิยมข้อ 18 การทำใจให้สงบ มีสมาธิและอารมณ์แจ่มใส ปรากฏว่ามีหนังสือ 4 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ กระจ่างน้อยกับหิวิโคม หนูน้อยนุอาวี ประเพณีไทยและกระจ่างน้อย

ค่านิยมข้อ 20 ความประณีตละเอียดถี่ถ้วน ปรากฏว่ามีหนังสือ 4 เรื่อง
ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ หมู หมา แมว ดุ๊กน้อยครองโลก แม่หมานารักและไปรษณีย์จา

ข้อที่ 3 การไม่โลภและขโมย ปรากฏว่ามีหนังสือ 3 เรื่อง ที่แสดงค่านิยม
นี้คือ มะม่วงวิเศษ ลอมเดี่ยวชายและลุงใจคนซื่อ

ค่านิยมข้อ 16 ความกตัญญูทเวที ปรากฏว่ามีหนังสือ 3 เรื่อง ที่แสดงค่านิยม
นี้คือ สีสอดคิดถึงบ้าน ลูกเสื้อลูกวัวและลุงใจคนซื่อ

ค่านิยมข้อที่ 23 ความมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา ปรากฏว่ามีหนังสือ 3
เรื่องที่แสดงค่านิยมนี้ คือ หมู หมา แมว ดุ๊กน้อยครองโลก และลอมเดี่ยวชาย

ค่านิยมข้อ 4 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ปรากฏว่ามีหนังสือ 2 เรื่อง
ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ ตะเพียนดำและปู่เสียสละ

ค่านิยมข้อ 10 ความเป็นผู้มีสติยับยั้งชั่งใจ รู้สึกนึกชอบชั่วดี ปรากฏว่ามี
หนังสือ 2 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ พระจันทร์ทศก่น่าและลูกไก่คนตุม

ค่านิยมข้อ 12 ความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง ปรากฏว่ามีหนังสือ 2
เรื่องที่แสดงค่านิยมนี้ คือ ลูกเสื้อลูกวัวและลุงใจคนซื่อ

ค่านิยมข้อ 19 ความไม่เห็นแก่ตัว ปรากฏว่ามีหนังสือ 2 เรื่อง ที่แสดงค่านิยม
นี้คือ ดุ๊กน้อยครองโลก และฉันทน์เป็นต้นไม้ใหญ่

ค่านิยมข้อ 2 ความเมตตากรุณา ปรากฏว่ามีหนังสือ 1 เรื่อง ที่แสดงค่านิยม
นี้คือ ข้างเผือก

ค่านิยมข้อ 7 การไม่พูดปด บิดเบือนอำพรางความจริง ไม่ยุยงให้เกิดความ
แตกแยกและไม่พูดคำหยาบ ปรากฏว่ามีหนังสือเรื่องที่แสดงค่านิยมนี้ คือ ลิงเจ้าเล่ห์

ค่านิยมข้อ 13 ความขยันหมั่นเพียร ปรากฏว่ามีหนังสือ 1 เรื่อง ที่แสดงค่านิยม
นี้คือ ปุ๋ยเมฆผักไซ

ค่านิยมข้อ 17 ความซื่อสัตย์สุจริต ปรากฏว่ามีหนังสือ 1 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ จุงใจคนซื่อ

ค่านิยมข้อ 22 ความมีน้ำใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง ปรากฏว่ามีหนังสือ 1 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ ผู้ตัดสินคนใหม่

ค่านิยมข้อ 24 การยอมรับความเปลี่ยนแปลง ปรากฏว่ามีหนังสือ 1 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ เครื่องบิน

ค่านิยมข้อ 26 มารยาทในการแสดง แสดงความเคารพ การขอลอภัย การขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ แสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่นและพักผ่อนหย่อนใจ ปรากฏว่ามีหนังสือ 1 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ ไฟฟ้า

ค่านิยมข้อ 27 หลักธรรมสำหรับอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ ปรากฏว่ามีหนังสือ 1 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ จิว

ค่านิยมข้อ 29 ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ปรากฏว่ามีหนังสือ 1 เรื่อง ที่แสดงค่านิยมนี้ คือ สีคอกคิถิงบ้าน

การที่ผลของข้อมูลเป็นเช่นนั้น อาจจะเป็นเพราะผู้เขียนมีความตั้งใจที่จะสอดแทรกค่านิยมเหล่านี้ เพราะเป็นค่านิยมที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน และควรที่จะปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กมีประสบการณ์และทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ข. ค่านิยมที่ปรากฏในหนังสืออ่านสำหรับเด็กแต่ละเล่ม เรียงลำดับตามความมากน้อยของจำนวนค่านิยมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา

เรื่องคุณนอญครองโลก เด็กกับรู้ค่านิยมของสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม

ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 3 ข้อ คือ ข้อที่ 19 ความไม่เห็นแก่ตัว ข้อที่ 20 ความประณีตละเอียดถี่ถ้วน และข้อที่ 23 ความมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา

เรื่อง เพื่อนเจ้าเล่ห์ เด็กมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 3 ข้อ คือ ข้อที่ 1 การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์ ข้อที่ 8 การมีสำนึกและความจริงใจ และข้อที่ 12 ความละเอียดและเกรงกลัวต่อการทำชั่ว

เรื่อง อัจฉริยะเด็ก เด็กมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 3 ข้อ คือ ข้อที่ 3 การไม่โลภและขโมย ข้อที่ 16 ความกตัญญูกตเวทิตะ และข้อที่ 17 ความซื่อสัตย์สุจริต

เรื่อง หมอนเจ้าปัญญา เด็กมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 3 ข้อ คือ ข้อที่ 8 การมีสำนึกและความจริงใจ ข้อที่ 11 ความเป็นผู้มีเหตุผล และข้อที่ 15 ความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง

เรื่อง ไฟฟ้า เด็กมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 2 ข้อ คือ ข้อที่ 11 ความเป็นผู้มีเหตุผล และข้อที่ 26 มารยาทในการแสดงความเคารพ การขอดภัย การขอบุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่นและการพักผ่อนหย่อนใจ

เรื่อง หมู หมา แมว เด็กมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับค่านิยมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 2 ข้อ คือ ข้อที่ 20 ความประณีตละเอียดถี่ถ้วน และข้อที่ 23 ความมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา

เรื่อง สัตว์คิดถึงบ้าน เด็กมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 2 ข้อ คือ ข้อที่ 16 ความกตัญญูกตเวทิตะ และข้อที่ 29 ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

เรื่อง ลอมเสี้ยวชาย เด็กบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 2 ข้อ คือ ข้อที่ 3 ความไม่โลภและขโมย และข้อที่ 23
ความมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา

เรื่อง แกะน้อยหาเพื่อน เด็กบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 2 ข้อ คือ ข้อที่ 6 การรู้จักความพอดี และข้อที่ 11
ความเป็นผู้มีเหตุผล

เรื่อง หนูน้อยผู้อารี เด็กบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 2 ข้อ คือ ข้อที่ 12 ความละเอียดและเกรงกลัวต่อการ
กระทำชั่ว และข้อที่ 18 การทำใจให้สงบมีสมาธิและอารมณ์แจ่มใส

เรื่อง ผู้ตัดสินคนใหม่ เด็กบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 2 ข้อ คือ ข้อที่ 8 การมีสำัจจะและความจริงใจ และ
ข้อที่ 22 ความมีน้ำใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง

เรื่อง ลูกเสือลูกแก้ว เด็กบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 2 ข้อ คือ ข้อที่ 8 การมีสำัจจะและความจริงใจ และ
ข้อที่ 16 ความกตัญญูกตเวที

เรื่อง แม่หมาน่ารัก เด็กบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 2 ข้อ คือ ข้อที่ 15 ความกล้าหาญและความเชื่อมั่น
ในตนเอง และข้อที่ 20 ความประณีตละเอียดถี่ถ้วน

เรื่อง เครื่องบิน เด็กบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 24 การยอมรับความเปลี่ยนแปลง

เรื่อง ฟนหลวง เด็กบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนด
ในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 11 ความเป็นผู้มีเหตุผล

เรื่อง จารุพบยักษ์วัดแจ้ง เจริญบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 11 ความเป็นผู้มีเหตุผล

เรื่อง ฉันทน์เป็นต้นไม้ใหญ่ เจริญบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 19 ความไม่เห็นแก่ตัว

เรื่อง พระจันทร์ตกน้ำ เจริญบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 10 ความเป็นผู้มีสติยับยั้งชั่งใจ
รู้สึกนึกชอบชั่วดี

เรื่อง ช้างเผือก เจริญบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 2 ความเมตตาการุณา

เรื่อง กระจ่างก่าบะหมี่ เจริญบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 8 การมีสติจะและความจริงใจ

เรื่อง มะม่วงวิเศษ เจริญบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 3 การไม่โลภและขโมย

เรื่อง กระจ่างน้อยกับหินวิเศษ เจริญบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 18 การทำใจให้สงบ
มีสมาธิและอารมณ์แจ่มใส

เรื่อง เขี้ยวสิงโต เจริญบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 8 การมีสติจะและความจริงใจ

เรื่อง ลูกไก่คนตุม เจริญบริษัคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 10 ความเป็นผู้มีสติยับยั้งชั่งใจ
รู้สึกนึกชอบชั่วดี

เรื่อง อุฐน้อย เด็กรับฐคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับคานิยมทางสังคมที่กำหนด
ในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 1 การไม่ประทุรร้ายต่อชีวิตและร่างกายของ
บุคคลและสัตว์

เรื่อง ฉันทก้อนไม้ เด็กรับฐคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับคานิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 11 ความเป็นผู้มีเหตุผล

เรื่อง โต้หาเพื่อน เด็กรับฐคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับคานิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 6 การรู้จักความพอดี

เรื่อง ปุยเมฆพักใจ เด็กรับฐคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับคานิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 13 ความขยันหมั่นเพียร

เรื่อง ลิงเจ้าเล่ห์ เด็กรับฐคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับคานิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 7 การไม่พูดปด บิดเบือนอำพราง
ความจริง ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยกและไม่พูดคำหยาบ

เรื่อง ประเพณีไทย เด็กรับฐคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับคานิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 18 การทำใจให้สงบ มีสมาธิและ
อารมณ์แจ่มใส

เรื่อง ผู้เสียสละ เด็กรับฐคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับคานิยมทางสังคม
ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 4 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ

เรื่อง จิว เด็กรับฐคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับคานิยมทางสังคมที่กำหนดใน
หลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 27 หลักธรรมสำหรับการอยู่รวมกัน

เรื่อง หิ่งห้อยน้อยประหยัดไฟ เด็กรับฐคานิยมทางสังคมสอดคล้องกับคานิยม
ทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา 1 ข้อ คือ ข้อที่ 6 การรู้จักความพอดี

เป็นที่น่าสังเกตว่าตามธรรมชาติหนังสือสำหรับเด็กเล่มหนึ่ง ๆ จะมีเพียง
 ค่านิยมเดียว ยิ่งเด็กเล็กมากจะให้ค่านิยมที่ง่ายและไม่สลับซับซ้อน แต่จากการรับรู้
 ของเด็กจากการวิจัยครั้งนี้ เด็กจะรับรู้ค่านิยมได้หลายข้อ แต่เป็นค่านิยมในแนวเดียวกัน
 เช่นเรื่องดุน้อยครองโลกและหนู หมา แมว เด็กรับรู้ค่านิยมความไม่เห็นแก่ตัว
 ความประณีตละเอียดถี่ถ้วนและความมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา ทำให้ได้ข้อคิดว่าการ
 เขียนหนังสือสำหรับเด็กโตหรือเด็กที่มีพัฒนาการทางสมอง เร็วกว่าเด็กปกติ
 สามารถให้ค่านิยมที่ละเอียด ซับซ้อนมากขึ้นหลายข้อได้ แต่ค่านิยมนี้ควรคล้อยไปในแนว
 เดียวกัน

2. ค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้จากการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก
 เด็กที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษาจากเนื้อหา
 วิชาศึกษา 30 ข้อ มีดังนี้

2.1 ค่านิยมทางสังคมด้านการเป็นผู้นำที่ดี ในเรื่อง ไฟฟ้าและ เขียว
 สิ่งโต

2.2 ค่านิยมทางสังคมด้านความปลอดภัย ในเรื่อง กระต่ายก่ามะหยี่
 หนู หมา แมว ลูกเสือสูทขาวและบทเรียนของฝ่าย

2.3 ค่านิยมทางสังคมด้านการอนุรักษ์คนนำและป่าไม้ ในเรื่อง ดุน้อย
 ครองโลก ฉันทือต้นไม้ ฉันทือต้นไม้ใหญ่และมนุษย์เสียสละ

2.4 ค่านิยมทางสังคมด้านความรักถิ่นที่อยู่ ในเรื่อง พลายทองหล่อ
 สีสอดคิดถึงบ้านและจิต ความรักในเพศตรงข้าม ในเรื่อง โทงทาเพื่อน

2.5 ค่านิยมทางสังคมด้านการเป็นผู้นำที่ดี ในเรื่อง เขียวสิ่งโตและ
 ตะเพียนดำ

2.6 คำนิยมทางสังคมด้านการประหยัด ในเรื่อง ผนหลวง กล้วยและ หิงห้อยบอยประหยัดไฟ

2.7 คำนิยมทางสังคมด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ในเรื่อง ไฟฟ้า เครื่องบินและกลวย

2.8 คำนิยมทางสังคมความมั่งมีในเงินทองวัตถุ ในเรื่อง สีตอกกิดถึง บ้าน กระต่ายน้อยกับหินวิเศษ หนูน้อยอารี นายปาปะคนบาปและพลายทองหล่อ

2.9 คำนิยมทางสังคมด้านการมีเพื่อนที่ดี ในเรื่อง เพื่อนเจ้าเล่ห์ พลายทองหล่อ แกะน้อยจาเพื่อน ภูช่วยและ โกงหาเพื่อน

อนึ่ง คำนิยมข้างต้นที่กล่าวมานี้ ปรากฏว่าเป็นค่านิยมทางสังคมที่อยู่ในกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งผู้วิจัยได้ได้นำมาเป็นเกณฑ์วัดทั้งในการวิเคราะห์ ทั้งนี้ การวิเคราะห์จึงไม่อาจครอบคลุมไปถึงค่านิยมในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตดังกล่าวได้ แต่จึงปรากฏว่า เป็นค่านิยมที่ไม่สอดคล้อง กล่าวคือไม่สอดคล้องกับ ค่านิยมในหมวดจริยศึกษานั้นเอง

3. สำหรับค่านิยมทางสังคมที่ปรากฏในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในเรื่องเกี่ยวกับความมั่งมีในเงินทองวัตถุนั้น เกิดจากตัวอย่างประชากร ส่วนใหญ่ สามารถรับรู้และให้ความสำคัญค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยของ สุนทรী โคมิน¹ ปรากฏว่าคนไทยส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญของค่านิยมทางสังคม ค่านิยมเท่าใดนัก โดยกลุ่มประชากรของสุนทรী โคมิน ได้จัดอันดับค่านิยมทางสังคมข้อ นี้ไว้ลำดับท้ายจากรายการค่านิยมทางสังคมจำนวน 43 ข้อ

ข้อค้นพบทางการวิจัยที่ขัดแย้งกันนี้ ผู้วิจัยคิดว่า อาจจะเป็นที่ความแตกต่าง ระหว่างระดับอายุของตัวอย่างประชากรและเครื่องมือในการเก็บข้อมูลของงานวิจัย

¹ สุนทรী โคมินและ สนิท สมัยการ, "ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องมือในการสำรวจวัด," หน้า 58.

ทั้ง 2 ชิ้น โดยเฉพาะในเรื่องระดับอายุ โดยที่ สุนทรีย์ โคมิน ใช้ตัวอย่างประชากร
ระดับอายุ 15-80 ปี ในขณะที่ผู้วิจัยใช้เด็กระดับอายุ 11 ปี ชั้นประถมปีที่ 5 ซึ่ง
การรับรู้ค่านิยมอาจจะต่างกัน เนื่องจากวัยของประชากรต่างกัน

4. ค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยหมวกจริยศึกษา
ในข้อที่ 5 การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น ข้อ 9 การไม่ลองเสพยาเสพติดให้โทษ
ข้อ 25 มารยาทและนิสัยส่วนบุคคลในการกิน นอน ขับถ่าย แต่งกายและสังคม
ระหว่างเพศ และ ข้อ 30 การแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติทางจริยธรรม ได้แก่
ผิดศีลธรรม ระเบียบกฎหมายและจารีตประเพณี ซึ่งปรากฏว่าเด็กผู้อ่านไม่ได้แสดงการ
รับรู้ค่านิยมเหล่านี้เลย ผู้วิจัยจึงไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นค่านิยมที่สอดคล้องกับการ
รับรู้ของเด็กผู้อ่าน

อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตว่า ค่านิยมทางสังคมในข้อ 5, 9, 25 และ
30 นั้น เป็นค่านิยมที่เด็กวัย 11 ปี ระดับประถมปีที่ 5 อาจจะยังไม่มีประสบการณ์
โดยตรง จึงทำให้ไม่สามารถแปลออกมาเป็นค่านิยมที่รับรู้ได้

ดังนั้น จึงเป็นข้อคิดประการหนึ่งสำหรับผู้เขียนหนังสืออ่านสำหรับเด็กว่า ใน
การบรรจุเนื้อเรื่อง ค่านิยมที่สัมพันธ์กับความสามารถในการรับรู้ของเด็กผู้อ่าน
อาจจะไม่บังเกิดผลตามที่มุ่งหวังเอาไว้ได้ อีกนัยหนึ่งก็คือ ควรจะเลือกเนื้อเรื่อง และ
ค่านิยมที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางสติปัญญาและการรับรู้ของเด็กผู้อ่านเป็นสำคัญ

5. ข้อสังเกตการรับรู้ค่านิยมของเด็กจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าเด็กจะรับรู้
ค่านิยมใดก็ได้หรือไม่ได้นั้น มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจและการใช้ภาษาของเด็กด้วย
ซึ่งจากการตอบคำถามในแบบสอบถามชนิดปลายเปิด เด็กที่มีความสามารถในการใช้
ภาษาใดค่านั้นจะสามารถเข้าใจคำ ความหมายของคำ รู้จักลำดับความคิดเรียบเรียง
เป็นประโยคเพื่อถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึกและการตัดสินใจพฤติกรรมของตัวละคร
ออกมาได้ชัดเจนกว่าเด็กที่มีการใช้ภาษาไม่ดี การวิเคราะห์ค่านิยมจากตัวหนังสือนี้
มีข้อจำกัดอย่างหนึ่งคือ เด็กอาจจะมีการรับรู้ค่านิยมที่ผู้เขียนสอดแทรกให้แล้ว แต่ไม่
สามารถถ่ายทอดออกมาได้ เนื่องจากการใช้ภาษาไม่ดี

6. สืบเนื่องจากการอภิปรายผลในข้อข้างต้น จะเห็นได้ว่า นอกจากการรับรู้ค่านิยมทางสังคมในระดับเดียวกันกับพัฒนาการทางร่างกายและสมองของผู้อ่านแล้ว การใช้ภาษาของผู้เขียนในระดับใกล้เคียงกับพัฒนาการทางร่างกายและสมองของเด็ก จะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านได้รับรู้ค่านิยมทางสังคมที่ผู้เขียนต้องการจะปลูกฝังในตัวผู้อ่านได้ดีขึ้น ดังนั้น ในการเขียนหนังสืออ่านสำหรับเด็กควรจะได้คำนึงถึงเรื่อง การใช้สำนวนภาษาให้เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กจะทำได้ในช่วงอายุหนึ่ง ๆ มากกว่าที่จะเขียนสำหรับเด็กในระดับอายุใดอายุหนึ่งโดยตรง การเขียนเรื่องจึงควรพิจารณาถึงระดับอายุช่วงกว้าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เด็กที่มีพัฒนาการทางสมองและการอ่านเร็วหรือช้ากว่าระดับอายุของตนได้

ขอเสนอแนะสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการวิเคราะห์ค่านิยมทางสังคมในหนังสืออ่านสำหรับเด็กช่วงอายุอื่น และหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่พิมพ์ใน พ.ศ. อื่น ๆ ด้วย

2. ควรจะมีการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ของผู้เขียน : ครู (ผู้ปกครอง) : เด็ก ระดับอายุอื่นที่มีต่อการอ่าน จากหนังสืออ่านสำหรับเด็กเล่มเดียวกันด้วย ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบความแตกต่างและความสอดคล้องของค่านิยมตามการรับรู้ของทั้งสามฝ่าย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีการในการที่จะสื่อค่านิยมให้ได้ตรงกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย